

Bruxelles, 15. lipnja 2026.
(OR. en)

10288/1/26
REV 1

ENV 689
CLIMA 313
AGRI 464
FORETS 90
ENER 378
TRANS 393
IND 396
SAN 458

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Strategija za otpornost vodoopskrbe – godinu dana kasnije: trenutačno stanje i daljnji koraci – razmjena mišljenja

S obzirom na sastanak Vijeća (okoliš) 25. lipnja 2026., u Prilogu se nalazi pripremni dokument predsjedništva s pitanjima o temi namijenjenima ministrima i ministricama.

Odbor stalnih predstavnika poziva se da primi na znanje osnovne informacije i pitanja te ih proslijedi Vijeću.

Strategija za otpornost vodoopskrbe – godinu dana kasnije: trenutačno stanje i daljnji koraci

– razmjena mišljenja –

Komisija je 4. lipnja 2025. predstavila Europsku strategiju za otpornost vodoopskrbe. Vijeće je pozdravilo Strategiju u svojim zaključcima od 21. listopada 2025. Strategija je uslijedila s obzirom na sve veće bojazni zbog nestašice vode, suša, poplava i sveukupnih učinaka klimatskih promjena na vodne resurse, ekosustave i gospodarske sektore. Temelji se na postojećoj pravnoj stečevini EU-a o vodama, među ostalim osobito na Okvirnoj direktivi o vodama, Direktivi o poplavama i Direktivi o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda, kao i Strategiji EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama. U skladu je i s ciljevima europskog zelenog plana i planom za postizanje klimatskog cilja za 2040. te pruža odgovor na sve više dokaza da se rizici povezani s vodom intenziviraju u cijeloj Uniji. Mnoge regije suočavaju se sa sve češćim i većim sušama, padom razine podzemnih voda i sve većom potražnjom za vodom u području poljoprivrede i industrije te u urbanim područjima. Istodobno, ekstremne oborine i poplave stvaraju sve veći pritisak na infrastrukturu i ekosustave.

Cilj je Strategije ojačati otpornost vodoopskrbe tako da se obnovi i zaštiti cijeli vodni ciklus, od izvora do mora, kako bi se bolje oduprlo poplavama, sušama i nestašici vode putem učinkovite provedbe postojećeg zakonodavstva EU-a o vodama. Njome se promiču prakse pametnog upravljanja vodom, zelena infrastruktura i mjere za smanjenje onečišćenja, uključujući štetne tvari kao što su perfluoralkilne i polifluoralkilne tvari (PFAS) u vodi za piće. Strategijom se također nastoji potaknuti gospodarstvo koje pametno upravlja vodom poboljšanjem učinkovitosti potrošnje vode, uz usmjeravanje na smanjenje potrošnje vode od 10 % u cijelom EU-u do 2030. te uz istodobnu modernizaciju infrastrukture, smanjenje istjecanja i poticanje digitalnih rješenja putem javnih i privatnih ulaganja. Osim toga, njome se nastoji osigurati pristup čistoj i cjenovno pristupačnoj vodi podizanjem javne svijesti, podupiranjem odgovornog određivanja cijena vode te promicanjem obrazovanja i razmjene najboljih praksi, uz istodobno jačanje globalnog vodstva EU-a u području otpornosti vodoopskrbe putem međunarodne suradnje i partnerstava.

Godinu dana nakon donošenja Strategije predsjedništvo predlaže da se sagleda postignuti napredak i raspravi o budućem djelovanju, s posebnim naglaskom na trima pitanjima u nastavku koja ministri i ministrice trebaju razmotriti.

1. Pregled stanja Strategije za otpornost vodoopskrbe i nacionalne provedbe:

Europska strategija za otpornost vodoopskrbe u svojoj je srži novi poticaj naporima EU-a u promicanju **učinkovitosti potrošnje vode**. Njome se uvodi cilj u pogledu poboljšanja učinkovitosti potrošnje vode za 10 % do 2030., kao i načelo „učinkovitost potrošnje vode na prvom mjestu”. To je načelo dodatno objašnjeno u Preporuci Komisije od 4. lipnja 2025. o vodećim načelima učinkovitosti potrošnje vode na prvom mjestu.¹

Prema izvješću EEA-e/ETC-a iz 2025. naslovljenom „Ušteda vode za Europu s otpornom vodoopskrbom”², **potencijali za uštedu znatno se razlikuju** među regijama EU-a i sektorima, ali izvediva su znatna smanjenja zahvaćanja vode. Ta bi se smanjenja mogla postići tehničkim i operativnim mjerama za smanjenje gubitaka i istjecanja te poboljšanjem učinkovitosti potrošnje vode u proizvodnji električne energije, poljoprivredi, javnoj vodoopskrbi i proizvodnji. Procijenjeni potencijali za uštedu vode po sektoru u 27 država članica EU-a kreću se od 45 % do 95 % u energetici (hlađenje elektrana), od 5 % do 20 % u poljoprivredi, od 20 % do 50 % u javnoj vodoopskrbi i od 30 % do 50 % u industriji (vidjeti tablicu u nastavku).

¹ https://environment.ec.europa.eu/publications/commission-recommendation-water-efficiency-first-guiding-principles_en

² <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/water-savings-for-a-water-resilient-europe>

Tablica 1. Procijenjeni potencijal za uštedu vode po sektoru u EU-27

	Električna energija – hlađenje elektrana	Poljoprivreda	Javna vodoopskrba, uključujući turizam i usluge	Industrija	Drugo (npr. rudarstvo, vađenje kamena i građevinarstvo)
Godišnji prosjek zahvaćanja vode (2000. - 2022.) (u milijunima m ³)	72.300	59.300	38.700	28.200	3.000
Godišnje zahvaćanje vode kao postotak ukupnog zahvaćanja za gospodarske sektore	36 %	29 %	19 %	14 %	2 %
Teoretski potencijal za uštedu vode u sektoru (% godišnjeg zahvaćanja vode u sektoru)	45 – 95 %	5 – 20 %	20 – 50 % (10 – 30 % u turizmu)	30 – 50 %	Nije ocijenjeno u ovom informativnom sažetku.

Izvor: (Wolters i dr., 2025.) na temelju podataka EEA-e iz 2024.

Kako bi poduprla provedbu Preporuke i doprinijela ambiciji da se poveća učinkovitost potrošnje vode za 10 % do 2030., Komisija u bliskoj suradnji s državama članicama i dionicima, posebno u kontekstu Radne skupine za nestašicu vode i suše osnovane na temelju Zajedničke provedbene strategije, radi na razvoju **zajedničke metodologije za ciljeve učinkovitosti potrošnje vode**, uzimajući u obzir teritorijalne i druge razlike među zemljama, regijama i sektorima. Kraj je vremenskog okvira za ovo područje rada u **četvrtom tromjesečju 2026.** Uz potporu konzultanta, navedena skupina mapirala je oko 40 metodologija u javnim i privatnim inicijativama za utvrđivanje ciljeva povezanih s vodom te sada iz tih metodologija izdvaja određene elemente koji zajedno mogu činiti osnovu za europsku metodologiju ili metodologije za utvrđivanje ciljeva učinkovitosti na razini skladištenja vode, prijenosa vode i upotrebe vode.

2. Digitalizacija i pametnije upravljanje vodom

U Strategiji za otpornost vodoopskrbe najavljena je izrada **akcijskog plana na razini EU-a za digitalizaciju vodnog sektora**. Kako bi poduprla tu inicijativu, Komisija je nedavno pokrenula poziv na očitovanje, koji završava 24. lipnja 2026.³ Države članice i drugi dionici potaknuti su da iznesu svoja stajališta i prijedloge.

Cilj je akcijskog plana za digitalizaciju vodnog sektora prevladati rascjepkanost europskih sustava upravljanja vodama promicanjem veće digitalne integracije i koordinacije u cijelom vodnom ciklusu i među razinama upravljanja. Omogućivanjem bolje razmjene podataka i digitalnih rješenja nastoji se poboljšati učinkovitost, smanjiti administrativno opterećenje, ojačati otpornost na rizike povezane s vodom i poduprijeti djelotvorna provedba načela „učinkovitost potrošnje vode na prvom mjestu”.

Predstojeći akcijski plan bit će usmjeren na specifične izazove u vodnom sektoru i uključivat će **dva glavna stupa**: i. uvođenje digitalnih rješenja putem financiranja i razmjene znanja radi razvoja digitalnih vještina i poticanja prijenosa tehnologije u vodnom sektoru; te ii. potporu razmjeni podataka povezanih s vodom tako da se potiče razvoj nacionalnih podatkovnih portala kako bi se prevladala rascjepkanost i podaci postali lako i besplatno dostupni, interoperabilni i ponovno upotrebljivi, u skladu sa zahtjevima Direktive o otvorenim podacima. Plan je dio programa rada Komisije za 2026.⁴ Djeluje na sjecištu zelene i digitalne tranzicije i izravno podupire ciljeve Kompasa konkurentnosti⁵ tako što pomaže u osiguravanju dostupnosti resursa u više sektora.

³ [Commission seeks input on digital action plan for water sector - Environment](https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/strategy-documents/commission-work-programme/commission-work-programme-2026_en)

⁴ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/strategy-documents/commission-work-programme/commission-work-programme-2026_en

⁵ https://commission.europa.eu/topics/competitiveness/competitiveness-compass_en

Plan će se temeljiti na sljedećem: i. Strategiji za primjenu umjetne inteligencije⁶ i Planu za kontinent umjetne inteligencije⁷, čiji je cilj olakšati uvođenje umjetne inteligencije za prognostičko održavanje i praćenje u stvarnom vremenu; i ii. Strategiji za podatkovnu uniju⁸, koja podupire razmjenu podataka povezanih s vodom tako da se potiče razvoj nacionalnih podatkovnih portala kako bi se prevladala rascjepkanost, a podaci postali lako i besplatno dostupni, interoperabilni i ponovno upotrebljivi, u skladu sa zahtjevima Direktive o otvorenim podacima⁹.

3. Mobilizacija financijskih sredstava za Strategiju za otpornost vodoopskrbe:

Preispitivanjem kohezijske politike EU-a u sredini programskog razdoblja¹⁰ uvedena je veća fleksibilnost kojom se državama članicama omogućuje da preusmjere sredstva za razdoblje 2021. – 2027. na strateške prioritete, pri čemu je otpornost vodoopskrbe istaknuta kao jedan od ključnih prioriteta i ima koristi od dosad nezabilježenog paketa poticaja. Zbog toga je **3,1 milijarda EUR preraspodijeljena u 16 država članica**, pri čemu je većina potpore namijenjena izgradnji ili nadogradnji infrastrukture **za otpadne vode i vodu za piće te jačanju otpornosti vodoopskrbe i održivog upravljanja resursima**. Planirana ulaganja uključuju i razvoj **novih** sustava **skladištenja** i **međupovezanosti** vodnih sustava, zaštitu vodnih ekosustava i **obnovu** područja visoke okolišne vrijednosti. Obuhvaćaju i **sustave ranog upozoravanja** za sprečavanje **poplava** te poboljšanu **učinkovitost** opskrbe vodom **putem digitalizacije**, automatizacije i optimizacije.

Program EIB-a za vodu u vrijednosti od 15 milijardi EUR također napreduje prema planu, a najavljeni **savjetodavni centar za održivo upravljanje vodama** kao jedinstvena kontaktna točka savjetodavne službe EIB-a o vodi u potpunosti je uspostavljen i može poduprijeti izgradnju kapaciteta i provedbu portfelja projekata.

⁶ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/apply-ai>

⁷ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/ai-continent-action-plan>

⁸ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/data-union>

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019L1024>

¹⁰ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_26_710

Prepoznajući važan doprinos privatnog financiranja Programu za otpornost vodoopskrbe, Komisija radi na pokretanju **Akceleratora ulaganja u otpornost vodoopskrbe** kako bi se realiziralo 20 inovativnih pilot-projekata za prirodno zadržavanje vode i učinkovitost potrošnje vode, koji će okupiti lokalne ulagače u vodni sektor, poduzeća za pružanje rješenja i skupine odgovorne za probleme, te kako bi to poslužilo kao nadahnuće za slično djelovanje u cijelom EU-u.

Pitanja za ministre i ministrice

Predsjedništvo poziva ministre i ministrice da razmisle o pitanjima u nastavku.

1. Godinu dana nakon donošenja Europske strategije za otpornost vodoopskrbe, kakav je napredak postignut i koji su izazovi na nacionalnoj razini u pogledu promicanja učinkovitosti potrošnje vode? Koje se pouke mogu izvući kako bi se poduprla učinkovitija provedba te strategije u nadolazećim godinama?
2. Koje bi dobre prakse i iskustva države članice mogle podijeliti i kakvu potporu na razini EU-a očekujete od predstojećeg akcijskog plana za digitalizaciju vodnog sektora kako bi se ubrzalo uvođenje rješenja kao što su pametno mjerenje vode, daljinsko istraživanje ili digitalni blizanci za potporu provedbi Strategije za otpornost vodoopskrbe?
3. Kako možemo potaknuti veća privatna ulaganja i bolje iskoristiti inovativne financijske instrumente za ubrzanje provedbe Strategije za otpornost vodoopskrbe te istodobno osigurati da države članice imaju potrebne uvjete i poticaje za razvoj ambicioznih projekata za otpornost vodoopskrbe?